Samenvatting kwalitatieve gegevens Preventieve Dyslexiezorg - 2de tranche 2020-2021

In navolging op eerder tevredenheidsonderzoek (2020-2021, 1ste tranche) is na de 2de tranche van 2020-2021 wederom een vragenlijstonderzoek uitgevoerd onder leerlingen (N=6), ouders (N=8) en professionals van de scholen (N=19). Met deze evaluatiegegevens wordt enig zicht verkregen op de tevredenheid over de uitvoering en het bereikte resultaat van de PD-trajecten. Hieronder worden de antwoorden van de respondenten weergegeven met steeds een korte samenvatting per doelgroep.

Leerlingen (N=6)

1. **Hoe ging het lezen vóór de behandelingen / vóór de extra hulp?**
   - Het ging wel (3x)
   - Goed (1x)
   - Niet zo goed (2x)

2. **Pakte je vóór de behandelingen / vóór de extra hulp, wel eens uit jezelf een boek om te lezen?**
   - Bijna nooit (3x)
   - Soms (1x)
   - Vaak (2x)

3. **Vertel iets meer over hoe het lezen ging, vóórdat je extra hulp kreeg:**
   - Het ging wel (1x)
   - Stom en moeilijk (2x)
   - Plakken van woorden was moeilijk, ook het herkennen van woorden, tempo maken bij het lezen was lastig, volgen van de tekst of regel ging slecht (1x)
   - Ik vond lezen niet leuk en dit ging niet zo snel (2x)

4. **Hoe vond je het, om extra hulp te krijgen in de klas?**
   - Leuk/fijn (5x)
     - De juf *(lees: behandelaar)* is heel lief, deed leuke dingen met mij en heeft mij veel geleerd
     - Fijn omdat ik daardoor beter kan lezen
     - Ik vond de juf *(lees behandelaar)* leuk en dat je een kadootje kreeg als het goed ging
   - Niet leuk/fijn (1x): niet leuk om te werken

5. **Wat vind je nu van lezen?**
   - Leuk/fijn (4x)
   - Niet leuk (1x)
   - Het gaat (1x)

6. **Hoe vind je dat lezen nu gaat?**
   - Goed (5x)
   - Het gaat (1x)

   Opmerkingen bij deze vraag:
   - Nu kan ik beter lezen
   - Saai, nu even geen zin in
   - Ik ben benieuwd waar boekjes over gaan en wil ze graag lezen. Ik merk dat de tips van de hulp mij helpen
   - Ik vind lezen niet altijd leuk en doe dit ook niet uit mezelf. Het lezen zelf gaat wel een stuk beter

7. **Pak je nu wel eens een boek om zelf te lezen?**
   - Vaak (3x)
   - Soms (2x)
   - Bijna nooit (1x)

8. **Wat zou je nu nog helpen om nog beter te kunnen lezen?**
   - Dat de juf *(lees: behandelaar)* blijft (2x)
   - Het leeshappertje blijven gebruiken, in kleine groepjes blijven werken met lezen en apart instructie krijgen (1x)
   - Blijven oefenen in de klas (2x)
   - Weet niet (1x)

9. **Heb je voor ons tips hoe we andere leerlingen ook goed verder kunnen helpen met lezen / spelling?**
   - Ook naar juf *(lees: behandelaar)* gaan
   - Ik vond vooral de spelletjes erg leuk
   - Goed blijven samen werken met de leerkrachten, zo kunnen zij meer kinderen goed helpen

Samenvatting leerlingen

De leerlingen geven aan dat het lezen na de preventieve behandeling (PD) beter gaat dan daarvoor, zij het met enige nuance. Daar waar ze aangaven voor het PD-traject lezen stom, moeilijk en niet leuk te vinden, vinden ze lezen na het PD-traject leuker. De extra hulp in de klas wordt vooral goed gewaardeerd in termen van kwalificaties van de behandelaar (lief, leuk, veel van geleerd) en de tips, speelse aanpak en hulpmiddelen die ze hebben gekregen. Na het PD-traject geven leerlingen aan dat ze iets vaker een boek pakken, dan daarvoor, maar dat ze dat nog niet zo vaak uit zichzelf doen.

Quotes van leerlingen:

- Hoe ging het lezen vóór de hulp? *"Plakken van woorden was moeilijk, ook herkenning van woorden, tempo maken bij het lezen was lastig, volgen van de tekst of regel ging slecht."*
- Hoe vind je dat lezen nu gaat? *"Ik ben benieuwd waar boekjes over gaan en wil ze graag lezen. Ik merk dat de tips van de hulp mij helpen."*
- Wat zou je nu nog helpen om nog beter te kunnen lezen? *Het leeshappertje blijven gebruiken, in kleine groepjes blijven werken met lezen en apart instructie krijgen."*
- Heb je voor ons tips hoe we andere leerlingen ook goed verder kunnen helpen met lezen / spelling? *"Goed blijven samenwerken met de leerkrachten, zo kunnen zij meer kinderen goed helpen."*

Ouders (N=8)

1. **We hebben een startgesprek gehad, een tussenevaluatie en een eindgesprek. Wat vond u van deze gesprekken? Werd u naar uw mening voldoende gehoord? Kon u uw zorgen / uw vragen goed kwijt? Waren de antwoorden duidelijk voor u?**
   - Inbreng werd duidelijk onderbouwd en toegelicht door alle betrokkenen
   - Ik vond de gesprekken heel fijn. Heel luchtig en ik voelde mij erg gehoord wanneer ik aan het woord was. Ik kreeg ook ruim de tijd om mijn vragen en/of opmerkingen kwijt te kunnen tijdens het gesprek. Ook waren er testen afgelegd en de uitkomsten werden goed uitgelegd en vooral wat dit inhield, omdat ik geen weet van de termen en uitkomsten heb
   - Deze gesprekken waren fijn en duidelijk voor ons. Ieders inbreng was in balans

2. **De casemanager is vanuit zijn/haar overkoepelende functie alleen direct betrokken bij de drie gesprekken en mailverkeer. Hoe heeft u de rol van de monitoring van de casemanager ervaren?**
   - Prettig, duidelijk en sturend zodat iedereen voldoende ruimte voor inbreng had
   - Ondersteunend
   - Super fijn, goed op de hoogte en erg behulpzaam
   - Zij zorgde voor de verbinding tussen iedereen en wist vaak net even nog een vraag te stellen die bijdroeg om beter af te stemmen

3. **Wat vond u van het contact met de behandelaar, tijdens gesprekken en wekelijkse mailtjes met kort verslagje van de behandeling?**
   - Kordaat en consequent
   - Prettig wekelijks een verslagje te krijgen (2x)
   - Betrokken, kundig en zeer fijn om wekelijk op de hoogte te worden gehouden betreffende de voortgang door middel van korte verslaglegging
   - In één woord: SUPER! Contact verliep goed. Korte lijntjes, meteen respons bij vragen en goede uitleg van haar werkzaamheden. Communicatie erg fijn ervaren, zodat ik vanaf een afstand toch alles meekreeg wat er zich op school tijdens de lessen afspeelde.
   - Heel goed, fijn, duidelijk, goede en leuke tips

4. **Kon u aan uw zoon / dochter merken dat hij / zij het fijn vond als de behandelaar in de klas voor hem / haar kwam?**
   - Hij vind het geweldig.
   - Mijn dochter vond de behandelaar geweldig
   - De maandag was plots een stuk leuker nu de behandelaar voor mijn zoon kwam; hij zag ernaar uit
   - Ja, mijn zoon vertelde thuis over wat ze gedaan hadden en dat hij het leuk vond op de manier dat dit gedaan werd. Speelse wijze.
   - Ja, mijn dochter had een goede klik en vond het super als de beandelaar kwam.

5. **Heeft uw zoon / dochter baat gehad bij de behandelingen? Ging hij / zij vooruit wat betreft zijn / haar leesontwikkeling? En heeft uw kind op het gebied van lezen meer zelfvertrouwen gekregen door dit traject?**
   - Zeer zeker! Hele vooruitgang geboekt op gebied van het lezen in tegenstelling tot het begin. Hij vind het ook niet zo heel erg meer om iets te lezen, omdat dit nu heel vlot gaat
   - Niet alleen door dit traject, maar vooral ook door inzet van school
   - Er was een zeer duidelijke groei zichtbaar zowel didactisch als in zelfvertrouwen door de inzet van behandelingen op school in combinatie met externe logopedie
   - Zij heeft zich in haar eigen lijn erg ontwikkeld, haar zelfvertrouwen is gegroeid
   - Ja (3x)

   Opmerkingen bij deze vraag:
   - Ontzettend blij dat we voor onze zoon de mogelijkheid hebben gehad om deze behandelingen op school in te zetten. Hartstikke bedankt!

- Het is een succes! Vooral dat het in dit stadium al wordt opgepikt en dat de kinderen niet lang hoeven door te lopen, minder zelfvertrouwen krijgen door te denken waarom kan ik dit niet en andere kinderen wel. Ja echt super fijn.

Beoordeling van het rendement van de behandeling uitgedrukt in een cijfer:
- leesontwikkeling: 7,5
- zelfvertrouwen: 7,6

Samenvatting ouders

De ouders beoordelen het startgesprek en de evaluaties als positief en waarderen daarbij vooral de duidelijke onderbouwing en het gegeven dat ieders inbreng in balans was. Het feit dat ze gehoord worden, dat testgegevens goed worden uitgelegd en dat zij hun vragen kunnen voorleggen, zien zij als positief. De rol van de casemanager (die op afstand betrokken is) ervaren zij als prettig en ondersteunend. Zij ervaren de casemanager als verbindende factor in de afstemming. Het contact met de behandelaar wordt als goed en prettig beoordeeld en ouders waarderen de korte lijnen en de wekelijkse verslagjes. Dat maakt het voor hen mogelijk om van een afstand te volgen wat er op school gebeurt. Goede uitleg en directe respons bij vragen wordt daarbij expliciet genoemd door ouders. Ouders ervaren dat hun zoon of dochter het fijn vindt dat de behandelaar speciaal voor hem of haar in de klas komt. Er wordt thuis over verteld, met name over de speciale band die hun zoon of dochter met de behandelaar heeft. Gevraagd naar het rendement van het PD-traject beoordelen ouders dit als ruim voldoende tot goed, zowel qua leesontwikkeling (7,5) als qua groei van zelfvertrouwen (7,6). Ouders geven daarbij ook aan, dat ze dit niet alleen toeschrijven aan het PD-traject, maar ook aan de algehele inzet van de school en aan externe hulp, bijvoorbeeld logopedie.

Quotes van ouders:

- Ervaring van de gezamenlijke gesprekken: *“Ik vond de gesprekken heel fijn. Heel luchtig en ik voelde mij erg gehoord, wanneer ik aan het woord was. Ik kreeg ook ruim de tijd om mijn vragen en/of opmerkingen kwijt te kunnen tijdens het gesprek. Ook waren er testen afgelegd en de uitkomsten werden goed uitgelegd en vooral wat dit inhield, omdat ik geen weet van de termen en uitkomsten heb.”*
- Rol casemanager: *“Zij zorgde voor de verbinding tussen iedereen en wist vaak net even nog een vraag te stellen die bijdroeg om beter af te stemmen.”*
- Contact met behandelaar: *“In één woord: SUPER! Contact verliep goed. Korte lijntjes, meteen respons bij vragen en goede uitleg van haar werkzaamheden. Communicatie erg fijn ervaren, zodat ik vanaf een afstand toch alles meekreeg wat er zich op school tijdens haar lessen afspeelde.”*
- Rendement van de behandeling: *“Er was een zeer duidelijke groei zichtbaar, zowel didactisch als in zelfvertrouwen door de inzet van behandelingen op school in combinatie met externe logopedie.”*
- Mening over PD-traject: *“Het is een succes! Vooral dat het in dit stadium al wordt opgepikt en dat de kinderen niet lang hoeven door te lopen, minder zelfvertrouwen krijgen door te denken waarom kan ik dit niet en andere leerlingen wel. Ja echt super fijn.”*

School (N=19)

1. **Hoe beoordeelt u de algemene samenwerking gedurende het PD-traject (communicatie school-ouders-case-manager-behandelaar-eventuele andere externen, professionaliteit, afspraken, mail enzovoorts)?**

   Gemiddeld cijfer: 8,4

   Opmerkingen bij deze vraag:
   Respondenten die de algemene samenwerking beoordelen met een 7:
   - Door Corona was bezoek van externen op school niet mogelijk. Vandaar een 7
   - Samenwerking verliep op zich prima. Wel jammer dat er door corona geen fysiek contact mogelijk was, waardoor je alles via de mail en via Teams moest delen. Fysiek heeft toch echt mijn voorkeur

   Respondenten die de algemene samenwerking beoordelen met een 8:
   - Fijn contact en samenwerking. Goede afstemming
   - Goede samenwerking, ook door de structuur en communicatie
   - Duidelijke afspraken en goed bereikbaar
   - Het overleg verliep steeds in een prettige sfeer en gemaakte afspraken werden nagekomen
   - Afspraken werden goed nagekomen, gesprekken werden goed genotuleerd
   - Prettige samenwerking tussen alle betrokkenen! Geen bijzonderheden
   - Ondanks de online bijeenkomsten was het prettig om onze zorgen met elkaar te kunnen delen en voor de leerling een plan op te stellen om haar zo goed mogelijk te kunnen begeleiden

   Respondenten die de algemene samenwerking beoordelen met een 9:
   - Fijne communicatie en regelmatig een terugkoppeling over het verloop van de behandelmomenten
   - De geplande bijeenkomsten verliepen erg prettig. Zorgen en vragen werden gedeeld en naar oplossingen gezocht. Voldoende tips voor ouders en school om mee aan de slag te kunnen
   - De communicatie is enorm sterk! Zelfs tijdens de coronaperiode verliep dit hartstikke goed. Goede en duidelijke verslaglegging. Prettig om te lezen

   Respondenten die de algemene samenwerking beoordelen met een 10:
   - Laagdrempelig contact met alle betrokkenen
   - Altijd bereikbaar voor vragen. Heel fijn!

2. **Hoe beoordeelt u de samenwerking gedurende het PD traject met de behandelaar (communicatie, professionaliteit, afspraken, mail enzovoorts)?**

   Gemiddeld cijfer: 8,8 (met uitbijter (cijfer 2) meegeteld: gemiddeld cijfer: 8.4)

   Opmerkingen bij deze vraag:
   Respondenten die de samenwerking met de behandelaar beoordelen met een 2:
   - Het duurde enige tijd voordat we wisten wie namens het behandelinstituut de behandelaar op onze school zou worden. Vervolgens bleef er voor ons als school relatief weinig tijd over om intern de praktische invulling te regelen. Daarbij werd juist vanuit het behandelinstituut al snel (onnodig) druk uitgeoefend op het moment dat er niet direct kon worden gereageerd op vragen over de praktische invulling. Nadat deze plooien waren gladgestreken verliep alles uitstekend.

   Respondenten die de samenwerking met de behandelaar beoordelen met een 7:
   - De communicatie verliep voornamelijk via de mail. Zoals bijna alle communicatie. Mailbox stroomt dan snel vol. Dit zorgde er soms voor dat ik soms iets later reageerde op een specifieke vraag. Voorkeur is fysiek, dan zijn de lijntjes toch net iets korter en kun je meteen handelen.

Respondenten die de samenwerking met de behandelaar beoordelen met een 8:
- De behandelaar is makkelijk bereikbaar indien nodig
- Deskundige en betrokken behandelaar. We kregen elke week een uitgebreide terugkoppeling
- In orde. Eventueel verbeterpunt: vooraf enkele data plannen en dan pas terugkoppeling met ouders, dit om te voorkomen dat ouders een hele mailing heen en weer hebben
- Er was altijd ruimte voor terugkoppeling en overleg
- Regelmatige terugkoppeling van bijeenkomsten waarbij bruikbare tips voor in de klas gedeeld werden

Respondenten die de samenwerking met de behandelaar beoordelen met een 9:
- Altijd duidelijke verslagen
- Fijne samenwerking gehad ondanks coronamaatregelen
- Als zeer prettig! Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Deze worden ook heel goed nageleefd. De communicatie is zeer sterk!
- Zeer te spreken over de kennis en kundigheid van de behandelaar
- Fijne, bruikbare tips. Goede aansluiting op de lessen van school

Respondenten die de samenwerking met de behandelaar beoordelen met een 10:
- Korte lijnen met de behandelaar, via mail, Teams of telefonisch
- Meedenkend in de praktijk, altijd al leerkracht terecht kunnen bij de behandelaar
- Na iedere sessie volgt direct het verslag via de mail. Dit ervaar ik als zeer prettig
- Korte lijnen met alle betrokkenen

3. Hoe beoordeelt u de samenwerking gedurende het PD traject met de casemanager (communicatie, professionaliteit, afspraken, mail enzovoorts)?

Gemiddeld cijfer: 8,5

Opmerkingen bij deze vraag:
Respondenten die de samenwerking met de casemanager beoordelen met een 5:
- Voor ons weinig meerwaarde omdat het contact rechtstreeks met behandelaar verliep
- Respondenten die de samenwerking met de casemanager beoordelen met een 7:
- Heel betrokken, maar ik denk dat de school de gesprekken met ouders en behandelaar ook alleen kunnen doen. De communicatie met casemanager en het volgen van het traject kan ook tussentijds met school en behandelaar
- Prima, ook hier weer jammer dat het niet fysiek mogelijk was

Respondenten die de samenwerking met de casemanager beoordelen met een 8:
- Af en toe een reminder vooraf is fijn. Ook om het belang van Bouw! nog eens te benadrukken richting ouders
- Tijdens gespreksmomenten het overzicht bewakend en samenvattend
- Was duidelijk op de achtergrond betrokken. Fijn!
- Het waren prettige gesprekken waarbij de casemanager een zo goed mogelijk beeld probeerde te krijgen van de leerling door vragen te stellen aan ouders en leerkracht. Adviezen werden gedeeld.
- Tevreden

Respondenten die de samenwerking met de casemanager beoordelen met een 9:
- De casemanager was heel betrokken en heeft een zo goed mogelijk beeld van de leerling proberen te krijgen door vragen te stellen aan ouders en school. Ze heeft ook haar zorgen uitgesproken en adviezen gedeeld.
- Tevreden
- Altijd ruimte voor het stellen van vragen

Respondenten die de samenwerking met de casemanager beoordelen met een 10:
- Uitstekend! Ondanks dat dit voor de casemanager het eerste PD-traject was, bood zij veel steun en expertise. Daarnaast stond zij waar nodig ook boven de partijen
- Ook met de casemanager indien nodig goed contact

- Betrokken bij het traject. Fijn dat de casemanager aanwezig is bij de gesprekken (tussenevaluatie en eindevaluatie)
- Ook met de casemanager korte lijnen indien nodig

4. Hoe beoordeelt u de gevoerde gesprekken (zinvolheid, kwaliteit, inhoud)?

Gemiddeld cijfer: 8,6

Opmerkingen bij deze vraag:
Respondenten die de gezamenlijk gesprekken beoordelen met een 8:
- Doelgericht en procesgericht
- Zonder de beperkende maatregelen zou de zorg (nog) meer diepgang hebben gehad, hetgeen ook de kwaliteit van de gevoerde gesprekken verder zou hebben vergroot.
- Precies goed voor wat betreft hoeveelheid en duur. Inhoudelijk goed; ieder was aan het woord
- Alle betrokkenen kwamen aan bod. Er werd goed geluisterd en meegedacht
- Prettige gesprekken, open communicatie
- Dat is zeker zinvol. Iedereen heeft een andere kijk en andere rol
- In orde

Respondenten die de gezamenlijk gesprekken beoordelen met een 9:
- Zeker zinvol, verkennend kijken wat een ieder kan doen
- Altijd met een helder doel voor ogen en concrete afspraken
- Ik vond de gesprekken zeer waardevol! Doordat alle betrokkenen betrokken werden, kreeg je een heel mooi beeld van de afgelopen en huidige ontwikkeling van de leerling. Wat ik goed vond, is dat er gestreefd wordt naar een concreet doel. Dit zorgt voor een rode draad voor alle betrokkenen
- De gevoerde gesprekken waren volggesprekken. Via mail na elke behandeling een verslag waarin alles al duidelijk geformuleerd was
- Voortgang wordt besproken en eventuele adviezen, plan van aanpak voor de betreffende leerling
- Het waren prettige gesprekken. Goede klik met zowel behandelaar - casemanager en ouders
- Bruikbare tips en adviezen. Ruimte om zelf vragen te kunnen stellen

5. Hoe beoordeelt u het rendement van de behandelingen? Ging de leerling vooruit met lezen en/of spelling? En heeft de leerling op het gebied van lezen meer zelfvertrouwen gekregen door dit traject?

5a: Ten aanzien van leesontwikkeling: gemiddeld cijfer: 7,7
5b: Ten aanzien van zelfvertrouwen: gemiddeld cijfer: 7,8

Respondenten die het rendement beoordelen met een 6:
- Als de leerling merkte dat iets goed ging, groeide haar zelfvertrouwen en nam zij meer initiatief
- De leerling is bijzonder enthousiast, maar heeft er weleens last van dat het lezen zo moeilijk blijft

Respondenten die het rendement beoordelen met een 7:
- De leerling krijgt handvatten, vooruitgang is klein, door didactische resistentie
- Het is een pittige casus met een vermoeden van ook nog andere problematiek
- Deelname aan het traject is voor deze leerling zeer waardevol geweest
- Er was een fijne samenwerking tussen school en behandelaar, waardoor het voor de leerling overzichtelijk bleef. Dezelfde stappen werden gezet waardoor de leerling meer zelfvertrouwen kreeg en daardoor ook vooruit ging met lezen en spelling. Vooral door de inzet van taal in blokjes en klankgebaren.
- De leerling is gegroeid ten aanzien van haar zelfvertrouwen door de bruikbare tips die ze van de behandelaar kreeg. Deze heeft ze ook toegepast tijdens de lessen op school. Hierdoor kwam ze weer met plezier naar school.

Respondenten die het rendement beoordelen met een 8:
- Heeft zeker bijgedragen aan het zelfvertrouwen en er was vooruitgang bij lezen
- Handreikingen voor de leerling zijn heel fijn, zodat ze zichzelf ook kunnen helpen als er geen hulp is
- Goede vooruitgang bij de leerling, van hakkend lezen af
- Goede vooruitgang in lezen, zowel op tempo als op manier van lezen. Durft nu beter in de groep te lezen en is niet meer bang. Wil zelfs voorlezen.
- Moeilijk te meten. De leerling had niet altijd zin om uit de groep te gaan, omdat vanwege de richtlijnen begeleiding online plaatsvond
- Moeilijk te beoordelen door online behandeling vanwege coronamaatregelen
- Zelfvertrouwen enorm gegroeid; leesontwikkeling blijft aandachtspunt
- De behandelingen hebben de leerling zeker op gang geholpen. Hij heeft plezier in het lezen gekregen

Respondenten die het rendement beoordelen met een 9:
- Voor de leerling is het goed geweest om met een extern iemand aan de slag te gaan. Dit om hem een beetje te helpen om uit zijn comfortzone te komen. Daarnaast heeft het een zichtbare positieve boost gegeven aan zijn leesontwikkeling.
- Deze leerling liet een enorme betrokkenheid en inzet zien.
- Als de leerling deze extra begeleiding niet gehad had, was hij absoluut niet zo ver ontwikkeld dan dat hij nu is!! Ook heeft hij hierdoor meer zelfvertrouwen gekregen. Bijvoorbeeld: Wanneer ik Taal in Blokjes (TIB) inzette tijdens de les, was hij degene die de kleuren wist en hoe dit precies moest. Hij vertelde dit dan trots aan de klas. Je zag hem dan echt groeien!
- Op leesgebied super gegroeid en daardoor ook meer vertrouwen in het kunnen lezen

6. In hoeverre is de opgedane kennis in de praktijk toepasbaar in uw groep en op school?

Gemiddeld cijfer: 7,5

Opmerkingen bij deze vraag:
Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 4:
- De zorg heeft noodgedwongen online en buiten de klas moeten plaatsvinden, waardoor medeleerlingen en leerkrachten er nauwelijks iets van hebben kunnen meekrijgen
- Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 5:
- Doordat we geen fysiek contact hebben gehad, heb ik het idee dat ik niet goed op de hoogte ben van ik in de klas kan toepassen

Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 6:
- Door Corona is de behandelaar niet in de klassen geweest. Dat was wel een groot gemis.
- Dit was minder van toepassing door de lockdown en de richtlijnen van het RIVM is al het contact online verlopen
- Vanwege Corona heeft de koppeling naar de klas in mindere mate plaatsgevonden

Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 7:
- Geleerd dat comorbiditeit (later dit jaar) geen belemmering meer hoeft te zijn voor een dyslexieonderzoek

Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 8:
- Goede tips die ook uitvoerbaar zijn
- Wegens corona helaas geen begeleiding in de groep gekregen. Tips zijn goed bruikbaar en direct toegepast
- Opzoekboekje met spellingcategorieën is heel fijn inzetbaar in de klas
- Gekregen tips kan ik toepassen in mijn groep

Respondenten die toepasbaarheid van opgedane kennis in klas en school beoordelen met een 9:
- Hele fijne bruikbare tips die makkelijk toepasbaar zijn in de klas
- De werkwijze die de leerling heeft geleerd is heel makkelijk in te passen in de lessen. Vooral omdat ze er steeds meer zelfstandig mee aan de slag kon. Na een extra instructie kon ze met de kleuren van Taal in Blokjes en de klankgebaren zelf met de verwerking aan de slag

- Taal in Blokjes is een bruikbare interventie
- Veel tips en ideeën gedeeld door behandelaar
- De behandelaar heeft (door persoonlijke omstandigheden) maar een paar keer bij mijn les kunnen begeleiden. Ik vond het heel fijn dat ik met vragen altijd bij haar terecht kon. Ze geeft hele fijne uitleg en goede tips. Ook beschikt ze over veel handreikingen die ze graag deelt

7. In hoeverre is uw vakbekwaamheid vergroot?

Gemiddeld cijfer: 6,8 (bij deze vraag is geen toelichting gevraagd)

8. Werken de leerlingen met Bouw!?

De respondenten geven aan dat alle leerlingen en alle scholen met Bouw! werken.

9. Hoe tevreden bent u over de begeleiding / ondersteuning van de stuurgroep "Bouw!?

Gemiddeld cijfer: 7,8

Opmerkingen bij deze vraag:
Respondenten die de ondersteuning bij Bouw! beoordelen met een 6:
- Door corona bijna niet mee kunnen werken

Respondenten die de ondersteuning bij Bouw! beoordelen met een 7:
- Makkelijk bereikbaar
- Bouw is helpend in een moeizaam lopend leesproces
- De Bouw!-projectgroep is altijd bereikbaar als er vragen of problemen zijn. Ook de training van leerling-tutoren kan snel geregeld worden, is nuttig en wordt door de leerlingen meestal goed gewaardeerd
- Algemene informatie gehad
- Er is behoefte aan een vervolg op Bouw!

Respondenten die de ondersteuning bij Bouw! beoordelen met een 8:
- Ja wij werken met Bouw!. Ik vind de ondersteuning en de begeleiding prima geregeld
- Tijdens de bouwbijeenkomsten worden ervaringen gedeeld die bruikbaar zijn voor anderen
- Altijd interessante bijeenkomsten!
- Korte lijntjes en contact op korte termijn is fijn
- Regelmatig contact en keuze om bijeenkomsten bij te wonen

Respondenten die de ondersteuning bij Bouw! beoordelen met een 9:
- Betrokken en je kunt er altijd met vragen terecht (2x)
- Loopt prima in onze school. De taalleesspecialist maakt hiervoor plan van aanpak en kinderen worden begeleid door tutor en thuis. En zelfs Bouw! geheel op school is mogelijk indien nodig
- Bedoelt u de leescoördinator? Daar ben ik zeer tevreden over! Ze verzorgt Bouw! bijeenkomsten voor ouders en instrueert de tutoren. Dit houdt ze goed bij. Zelf ben ik niet op de hoogte wat de projectgroep Bouw! gedaan heeft. Collega's hebben dit wel goed gevolgd en ervoor gezorgd dat er met Bouw! gewerkt werd.

Ruimte voor opmerkingen / feedback (tips en tops)

- Fijne afstemming met alle betrokkenen en mooi om de groei bij de leerling te zien
- Dankjewel voor de geweldige begeleiding! Voor mij, maar zeker voor de leerling. Hij heeft zijn hele leven profijt hiervan! Dat weet ik zeker! Jammer dat we het maar een half jaartje kunnen inzetten. Bedankt voor de fijne gesprekken en duidelijke communicatie!
- Notuleren door leerkracht/ib'er dit schooljaar. Is dit in te passen in taak van casemanager?
- Het is zo fijn om te zien hoe de leerling is gegroeid door de extra hulp van de behandelaar. De fijne samenwerking en bruikbare tips hebben ervoor gezorgd dat ze de laatste maanden toch nog met plezier met lezen aan de slag is geweest

- Mede door de inzet van de behandelaar heeft de leerling weer plezier gekregen in het lezen. Haar zelfvertrouwen is verbeterd.
- *Tips*: voor de leerkracht om toe te passen in de groep. Dit moet natuurlijk wel passen binnen het onderwijs dat wij geven. *Tops*: Ik heb nu al een aantal trajecten mogen meemaken en je ziet duidelijk dat het werkt. Bijna bij iedere leerling is vooruitgang te zien.

Samenvatting school

De professionals op scholen beoordelen de algehele samenwerking (communicatie, samenwerking tussen alle betrokkenen, afspraken, professionaliteit) met gemiddeld een 8,4. Ondanks de bijzondere omstandigheid Corona, geven ze aan dat de samenwerking goed verlopen is, ook al vond deze hoofdzakelijk online plaats. Aspecten die daarbij genoemd worden zijn: een directe en goede bereikbaarheid, duidelijke afspraken (die genotuleerd werden en waar men zich aan hield) en laagdrempeligheid. De sfeer tijdens de bijeenkomsten is als prettig ervaren, evenals het opstellen van het gezamenlijk plan voor de leerling, het kunnen delen van zorgen en het samen zoeken naar oplossingen. De communicatie is als fijn en enorm sterk ervaren.

Meer specifiek beoordelen de professionals op de scholen de samenwerking met de behandelaar met gemiddeld een 8.4. De goede bereikbaarheid van de behandelaar en de korte lijnen worden meermaals genoemd, evenals de grote betrokkenheid van de behandelaar en de duidelijke, wekelijkse terugkoppeling. Ook zijn de professionals van de scholen zeer te spreken over de kennis en kundigheid van de behandelaar, er worden bruikbare tips gegeven die goed in de klas toe te passen zijn. Algemeen wordt de voorkeur gegeven aan fysieke communicatie. Ook was er sprake van een ‘uitbijter’, waarbij met het cijfer 2 aangegeven werd, dat door stagnatie van invulling door behandelinstituut grote tijdsdruk op school werd ervaren, echter deze plooien zijn inmiddels gladgestreken.

De samenwerking met de casemanager wordt door de professionals op de scholen beoordeeld met gemiddeld een 8.5. Onderwijsprofessionals waarderen het feit dat de casemanager – op afstand – het overzicht bewaakt, af en toe een ‘reminder’ geeft en er ook – indien nodig – advies geeft. Door kritische vragen te stellen verheldert de casemanager het beeld voor ouders en leerkrachten en expertise wordt gedeeld. Enkele scholen stellen zich de vraag over het ‘nut’ van de casemanager, zij denken het ook samen met de ouders en de behandelaar af te kunnen.

De zinvolheid, kwaliteit en inhoud van de gevoerde gesprekken wordt met gemiddeld een 8.6 beoordeeld door de onderwijsprofessionals. Ze vinden de gesprekken doelgericht, procesgericht en goed qua duur. Zij waarderen de participatie van alle betrokkenen: elkaars rollen worden gerespecteerd en er is voldoende ruimte voor ieders inbreng. Bij de beoordeling van het rendement wordt onderscheid gemaakt tussen het rendement met betrekking tot leesontwikkeling (cijfer 7.7) en zelfvertrouwen (cijfer 7.8).

Met betrekking tot de *leesontwikkeling* wordt grotere en kleinere vooruitgang genoemd met betrekking tot lezen, zowel in tempo als de manier van lezen. Belangrijk daarbij vinden de onderwijsprofessionals dat de leerling zelfstandig leert werken (zelf verder kunnen als de hulp er niet is). Het rendement met betrekking tot de leesontwikkeling wordt onder andere toegeschreven aan de gegeven handvatten en de inzet van methodieken op ON3, waarbij Taal in Blokjes (TIB) meermaals wordt genoemd. Ten aanzien van leerlingkenmerken die een rol spelen bij leesrendement wordt de ernst van de leesproblematiek genoemd, de combinatie met andere ernstige problematiek (comorbiditeit) en de mate van betrokkenheid en inzet van de leerling zelf. Het werken met een extern iemand wordt als faciliterend gezien.

Met betrekking tot het *zelfvertrouwen* wordt genoemd dat door het beter kunnen lezen het zelfvertrouwen groeit en dat de leerlingen meer initiatief nemen om zelf te lezen. Ook wordt de samenwerking van school met de behandelaar (waardoor het voor de leerling overzichtelijk blijft) genoemd als faciliterend voor het zelfvertrouwen en daarmee de vooruitgang met lezen en spellen en het leesplezier.

De toepasbaarheid van de opgedane kennis in klas en school wordt door de professionals van de school beoordeeld met gemiddeld een 7.5. Alle respondenten betreuren het dat de coronamaatregelen de samenwerking in de klas verhinderden. Ondanks dat gemis, zijn de gedeelde tips en handreikingen als goed bruikbaar in de klas ervaren. De vergroting van de eigen vakbekwaamheid wordt gemiddeld beoordeeld met 6.8. Omdat in de vragenlijst niet naar een nadere toelichting is gevraagd, is het moeilijk om te duiden waar dit cijfer aan toe te schrijven is.

Alle scholen werken met Bouw! en beoordelen de overkoepelende ondersteuning die ze daarbij krijgen met gemiddeld een 7.8. Ze zien het programma als helpend in het moeizame leesleerproces en ervaren de gezamenlijke bijeenkomsten en de specifiek op de school gerichte ondersteuning van de Bouw!-stuurgroep als positief. Ook worden weer de korte lijnen en de grote betrokkenheid en deskundigheid van de ondersteuners genoemd.

Algemeen merken de professionals van de scholen op, dat de (1) afstemming met alle betrokkenen en (2) de groei bij de meeste leerlingen waardevolle elementen van de PD- methodiek zijn. Scholen die al een aantal jaren aan de PD-trajecten hebben deelgenomen, geven aan dat ze duidelijk zien dat het werkt.

Quotes van scholen

- Samenwerking en communicatie**:** *"De communicatie is enorm sterk! Zelfs tijdens de coronaperiode verliep dit hartstikke goed. Goede en duidelijke verslaglegging. Prettig om te lezen."*
- Samenwerking met behandelaar: *"Zeer te spreken over de kennis en kundigheid van de behandelaar. Fijne, bruikbare tips. Goede aansluiting op de lessen van school."*
- Samenwerking met casemanager: *"De casemanager was heel betrokken en heeft een zo goed mogelijk beeld van de leerling proberen te krijgen door vragen te stellen aan ouders en school. Ze heeft ook haar zorgen uitgesproken en adviezen gedeeld."*
- Rendement van de hulp: *"Als de leerling deze extra begeleiding niet gehad had, was hij absoluut niet zo ver ontwikkeld dan dat hij nu is!! Ook heeft hij hierdoor meer zelfvertrouwen gekregen. Bijvoorbeeld: Wanneer ik Taal in Blokjes (TIB) inzette tijdens de les, was hij degene die de kleuren wist en hoe dit precies moest. Hij vertelde dit dan trots aan de klas. Je zag hem dan echt groeien!"*
- Bruikbaarheid van handreikingen in de klas: *"Wegens corona helaas geen begeleiding in de groep gekregen. Tips zijn goed bruikbaar en direct toepasbaar. Opzoekboekje met spellingcategorieën is heel fijn inzetbaar in de klas."*
- Ondersteuning bij Bouw! *"Ik vind de ondersteuning en de begeleiding van Bouw! prima geregeld, tijdens de bouwbijeenkomsten worden ervaringen gedeeld die bruikbaar zijn voor anderen. Korte lijntjes en contact op korte termijn is fijn."*
- Algemeen over de PD-aanpak: *"Ik heb nu al een aantal trajecten mogen meemaken en je ziet duidelijk dat het werkt. Bijna bij iedere leerling is vooruitgang te zien."*